

Heerlen

Voorstel

gemeenteraad

Vergadering:
gemeenteraad Heerlen

Heerlen,
11 april 2023

Vergaderdatum:

Onderwerp

Rapportage veiligheidsanalyse gemeente Heerlen 2019-2022

Registratienummer:
BWV-23002410

Agendapunt:

Inleiding/aanleiding

De gemeente heeft de regierol op het lokaal veiligheidsbeleid. Artikel 38b Politiewet bepaalt dat de gemeenteraad minimaal eens in de vier jaar doelen vaststelt op het terrein van veiligheid. Het veiligheidsbeleid van gemeente Heerlen is vastgelegd in de kadernota leefbaarheid en veiligheid. Het is gebruikelijk dat het veiligheidsbeleid wordt gebaseerd op het coalitieprogramma en het regionaal politiebeleidsplan. De huidige kadernota 2021-2022 is afgelopen. Zoals eerder met u gecommuniceerd hebben we een afwijkende tijdslijn gehanteerd en wordt dit gecorrigeerd met de nieuwe kadernota voor 2023-2026.

In het najaar 2023 wordt de kadernota leefbaarheid en veiligheid Heerlen 2023-2026 ter vaststelling aan u voorgelegd. Een veiligheidsanalyse is een vast en verplicht onderdeel van het meerjarig veiligheidsbeleid van een gemeente. Bijgevoegde rapportage bevat de uitkomsten van de veiligheidsanalyse (2019-2022) ter voorbereiding op het nieuwe integrale veiligheidsbeleid 2023-2026 van de gemeente Heerlen. Deze veiligheidsanalyse is feitelijk een foto van de veiligheidssituatie in Heerlen. Het geeft inzicht in de ontwikkeling van de belangrijkste cijfers en de veiligheidsproblematiek die er voor Heerlen uitspringt. We hebben hierbij het stappenplan 'Kernbeleid Veiligheid' van de VNG gevolgd dat als landelijke standaard fungeert. De veiligheidsanalyse betreft in essentie een brede inventarisatie van de stand van zaken op vijf veiligheidsvelden: (1) Veilige woon- en leefomgeving, (2) Bedrijvigheid en veiligheid, (3) Jeugd en veiligheid, (4) Fysieke veiligheid en (5) Integriteit en veiligheid. Deze velden vormen met elkaar het 'integrale veiligheidsterrein'. Binnen de veiligheidsvelden wordt er een onderscheid gemaakt tussen volgende veiligheidsthema's:

1. Veilige woon- en leefomgeving (overlast, veelvoorkomende criminaliteit zoals inbraken en diefstal (high impact crimes), het onveiligheidsgevoel);
2. Bedrijvigheid en veiligheid (veilig ondernemen, veilige winkelcentra, veilig uitgaan en veilige evenementen);
3. Jeugd en veiligheid (jeugdoverlast, jeugdgroepen, alcohol- en drugsgebruik, veiligheid in en om de school);
4. Fysieke veiligheid (verkeersveiligheid, rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandveiligheid, gevaarlijke stoffen);

5. Integriteit en veiligheid (polarisatie en radicalisering, aanpak georganiseerde criminaliteit, ondermijning, weerbare overheid, informatieveiligheid en ambtelijke/bestuurlijke integriteit).

In de veiligheidsanalyse wordt terug gekeken naar cijfers op gemeente- en buurtniveau in de periode 2019 tot en met 2022. En bij relevante onderwerpen ook op tripoolniveau (Sittard-Geleen en Maastricht). Er wordt gebruik gemaakt van zowel objectieve cijfers (bron: onder andere politiecijfers) als van subjectieve cijfers (bron: burgeronderzoek Parkstadmonitor). De cijfers zijn geanalyseerd met betrokken interne en externe veiligheidspartners. In de veiligheidsanalyse wordt elk veiligheidsveld kort beschreven, cijfers weergegeven en de meest opvallende conclusies benoemd. Een belangrijke kanttekening om te plaatsen is dat deze veiligheidsanalyse twee coronajaren omvat. De gepresenteerde cijfers reflecteren dan ook de maatschappelijke gevolgen van het gehanteerde lockdown beleid. Door de lockdown regels in de jaren 2020 en 2021 zien we een afname in geregistreerde criminaliteit als overkoepelende trend. Echter nemen bepaalde specifieke vormen van overlast zoals bijvoorbeeld burengerucht juist toe in deze periode van verplicht thuis blijven. Na de lockdownperiode (vanaf 2022) observeren we dat veel aspecten van de geregistreerde criminaliteit weer een stijgende lijn inzetten.

Op een aantal vlakken van veiligheid is een positieve ontwikkeling te zien voor Heerlen. Voorbeeld hiervan is de van het aantal woninginbraken. Dit bevestigt dat we op de goede weg zijn. Maar er zijn ook een aantal thema's die een negatieve ontwikkeling laten zien, zoals het aantal overlastmeldingen. Het verder versterken en verbinden van de zorg- en veiligheidsketen biedt kansen om veiligheids- en leefbaarheidsproblematiek in een vroeg stadium te signaleren, waardoor escalatie kan worden voorkomen. De noodzaak hiertoe blijkt uit de sterke groei van overlast door personen met verward gedrag en een groeiende sociale problematiek die steeds complexer wordt. Ook de overlast door jeugdigen neemt toe en vraagt om extra inzet om (verdere) criminalisering bij jongeren aan te pakken en bij voorkeur te voorkomen. Verder blijft het thema ondermijning en cybercrime een onverminderd aandachtspunt. Deze vormen van criminaliteit, die zich vaak buiten de radar afspelen, blijven toenemen.

Op basis van de bovengenoemde constatering wordt voorgesteld om de volgende thema's te prioriteren: *sociale kwaliteit (overlast), verbinding zorg en veiligheid, jeugdoverlast/ jeugdcriminaliteit, ondermijning (inclusief drugsproblematiek) en cybercrime.*

Dit betekent concreet dat we aan deze thema's de komende vier jaar extra aandacht gaan besteden binnen de mogelijkheden die we daarvoor hebben. Qua concrete uitwerking zijn we hierbij ook afhankelijk van de capaciteit van externe partijen, zoals politie en OM. In de kadernota werken we deze thema's verder uit. Dit betekent overigens niet dat de overige thema's geen aandacht krijgen. Deze worden opgepakt vanuit de reguliere aanpak. Uiteraard is het veiligheidsdomein geen statisch geheel. De lokale driehoek kan op elk moment nieuwe prioriteiten stellen (o.a. inzet politie en handhaving) als daar aanleiding toe bestaat.

Kader

- Artikel 38b Politiewet: de gemeenteraad stelt tenminste eenmaal in de vier jaar een veiligheidsbeleid vast.
- Kadernota leefbaarheid en veiligheid (2021-2022)

Kernthema:

Veiligheid

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

1. De veiligheidsanalyse gemeente Heerlen 2019-2022 vast te stellen;
2. De volgende veiligheidsthema's te prioriteren voor de uit te werken kadernota leefbaarheid en leefbaarheid 2023-2026:
 1. Sociale kwaliteit (overlast)
 2. Verbinding zorg en veiligheid
 3. Jeugdoverlast/ jeugdcriminaliteit
 4. Ondermijning (inclusief drugsproblematiek)
 5. Cybercrime

Argumenten

- 1.1 Door vaststelling van veiligheidsanalyse gemeente Heerlen 2019-2022 wordt invulling gegeven aan de wettelijke verplichting om nieuw beleid op te stellen op het gebied van veiligheid.*

Ter voorbereiding van de nieuwe kadernota leefbaarheid en veiligheid 2023-2026 dient eerst een veiligheidsanalyse te worden uitgevoerd. Deze analyse is inmiddels uitgevoerd en de uitkomsten worden beschreven in de bijgevoegde rapportage. De raad dient de veiligheidsanalyse vast te stellen.

- 2.1 Gemeenten prioriteren binnen hun veiligheidsbeleid de thema's waarop ze extra gaan investeren.*

Niet alle problemen kunnen onbeperkt aandacht krijgen. De capaciteit van de gemeente, politie en overige partners is daartoe onvoldoende om alles aan te pakken. Prioriteren is daarom noodzakelijk om de grootste problemen te kunnen aanpakken in de gemeente. De gemeenteraad stelt de prioriteiten vast voor de komende jaren. In dit raadsvoorstel wordt voorstel gedaan tot prioritering van 5 thema's: sociale kwaliteit (overlast), verbinding zorg en veiligheid, jeugdoverlast/jeugdcriminaliteit, ondermijning en cybercrime. Deze thema's vallen op in de analyse qua grootte en impact van deze veiligheidsproblemen.

Tegenargumenten en risico's

Nvt.

Kosten en dekking

Er zijn geen financiële consequenties gemoeid met deze veiligheidsanalyse.

Communicatie

Na besluitvorming door de raad wordt de veiligheidsanalyse gecommuniceerd met de betrokken veiligheidspartners.

Evaluatie

De voorliggende uitgebreide veiligheidsanalyse is eenmalig ter voorbereiding op de nieuwe kadernota. Daarnaast wordt de veiligheid permanent gemonitord door het interne informatieknooppunt leefbaarheid en veiligheid. Waar nodig worden prioriteiten bijgesteld.

Planning, procedure en uitvoering

In de commissie en in de Raad in najaar 2023 wordt de nieuwe kadernota leefbaarheid en veiligheid geagendeerd ter besluitvorming.

Bijlagen

- Rapportage veiligheidsanalyse gemeente Heerlen 2019-2022

Burgemeester en wethouders van Heerlen,

de wnd. secretaris,
drs. D. Huurdeman

De burgemeester,
drs. R. Wever

Dit raadsvoorstel is digitaal ondertekend en daarom staan er geen handtekeningen onder.

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 11 april 2023
registratienummer BWV-23002410;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Weaver